

Урок з історії України

7 клас

ТЕМА УРОКУ :
КИЇВСЬКА РУСЬ ЗА ЧАСІВ
ПРАВЛІННЯ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

АКТУАЛІЗАЦІЯ ЗНАНЬ

ВПІЗНАЙТЕ ПРО КОГО ЙДЕТЬСЯ МОВА

*Усе життя провів в походах,
На битву, як на свято йшов.
Та на Дніпровських на порогах
Свою геройську смерть знайшов.
Хан з його черепа зробив
І золотом прикрасив чашу.
Якого князя хан розбив?
Чекаю відповідь я вашу*

*Жона. Вдова. Княгиня. Мати...
Яку ти мужність осягла?!
Як високо змогла піднятись
І влади велич вознесла!
Тобі вдалось зміцнить державу,
Намітить християнству путь,
Творить земні славетні справи,
Цього не в праві ми забуть*

ОЛЬГА

КНЯЗЬ ОЛЕГ

*Він був грозою Царгороду,
Прибив свій щит там на врата
І вигідну уклав угоду –
Йшла дань на руські всі міста.
Але пророцтво волхви склали
Що від коня свого помре
Сміявся, бо не знав що з
ужалить.
Давно було це, та леген*

ВОЛОДИМИР ВЕЛИКИЙ

- ▣ *Нову христову віру дав
І срібну гривну карбував,
На Бузі місто збудував,
Один – три прізвіська він мав.
То, хто ж така оця людина
Яку так славить Україна?*

□ ПЛАН

- 1. Міжусобна боротьба між синами Володимира Великого. Утверження Ярослава в Києві.**
- 2. Державна діяльність Ярослава Мудрого.**
- 3. Перший збірник законів «Руська Правда»**

Проблемне запитання

За всю історію Русі тільки один правитель удостоївся іменування «Мудрий». За які ж діяння так вшанував народ сина князя Володимира - Ярослава?

**□ Міжусобна боротьба
між синами
Володимира.
Утвердження
Ярослава в Києві.**

Святосла
в

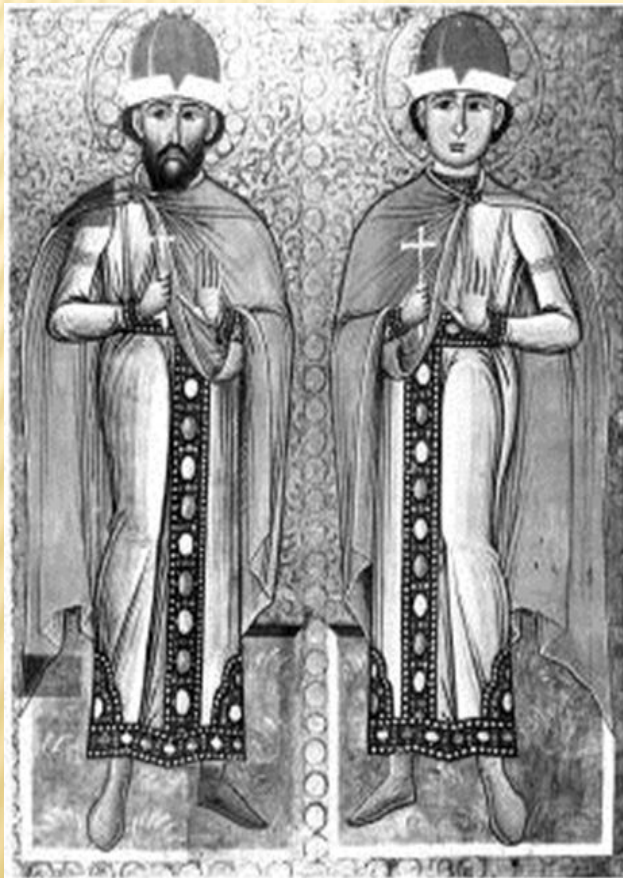
Гліб

Святопо
лк

Мстисла
в

Борис

1015 рік

- по смерті Володимира київський престол за заповітом опинився в руках **Бориса**;
- владу в Києві захоплює Володимира пасинок **Святополк** Ярополкович, скориставшись відсутністю Бориса;
- літописець стверджує, що він вбив **Бориса, Гліба й Святослава**.

1019 рік

- ❑ Ярослав з Новгороду виступає проти Святополка;
 - ❑ кияни не сприймають поляків і Святополка, якого нарекли **“Окаянним”**;
 - ❑ відступ поляків до Польщі;
 - ❑ союз Святополка з печенігами і наступ на Київ;
 - ❑ річка **Альта** – вирішальна битва.
- Наслідок:**
- ❑ перемога Ярослава;
 - ❑ повернення київського престолу.

УВАГА ПИТАННЯ!!!

- Завдання
- - Скільки синів було у Володимира? Як вони називались?
- - Що сталося з братами Глібом, Борисом та Святославом?
- - Чому Ярослав розпочав боротьбу проти Святополка?
- - Коли і як переміг Ярослав Святополка?
- Як звали брата з яким Ярослав поділив Русь?
- В якому році Ярослав став єдиновладним господарем Русі?

1036 р. – повновладне княжіння Ярослава

Князь Ярослав Мудрый

Підстава:

Смерть Мстислава і, за словами Нестора, Ярослав став “самовладцем Руської землі”.

1019-1054 - правління Ярослава Мудрого

2. Державна діяльність Ярослава Мудрого.

Внутрішня політика

Робота в групах

Зовнішня політика

Робота з підручником

Софійський собор

- закладений **Ярославом Мудрим 1037 р.** на місці перемоги над печенігами;
- центральне і найвище місце в «місті Ярослава»;
- хрестово-купольний храм (**13 куполів**);
- одночасне використання фресок і мозаїк.

Софіївський собор у Києві
(сучасний вигляд).

Особливість

поява нових слов'янських
традицій в архітектурі
Київської Русі.

ЗОЛОТІ ВОРОТА В КИЄВІ

Церква Святої Ірини

- Ірининський монастир у місті Ярослава було засновано у 1030-х роках одночасно із Георгіївським храмом. Літопис про цю подію пише так: **"У рік 6545 (1037)...[він звів] монастир святого Георгія [Побідоносця] і [монастир] святої Орини"**. Названо монастир та головний храм було на честь небесної покровительки дружини Ярослава Мудрого Інгігерди (у хрещенні Ірини)- Святої Ірини. Це був досить великий багатобаневий храм у візантійському стилі.

Внутрішня політика

- Розбудував Київ
- Заложив церкву Святої Софії:
- Золоті ворота;
- Церкву Святої Ірини;
- У 1039 р. засновано Київську митрополію
- Засновував при церквах та монастирях школи «.... засіяв книжними словами серця віруючих»

«ШЛЮБНА ДИПЛОМАТІЯ»

Ярослав був
одружений з
донькою шведського
короля **Інгігерд**

Син **Ізяслав** одружився з сестрою польського короля Казимира **Гертрудою**

Дочка **Анастасія** одружилася з угорським королем **Андрієм I**

СВЯТОСЛАВ II

**Син Святослав - з
онукою
германського
цісаря Генріха II**

□ Дочка **Анна** стала дружиною французького короля **Генріха I**

Внутрішня політика

- Розбудував Київ
- Заложив церкву Святої Софії:
- Золоті ворота;
- Церкву Святої Ірини;
- У 1039 р. засновано Київську митрополію
- Засновував при церквах та монастирях школи «.... засіяв книжними словами серця віруючих»

Зовнішня Політика

- Завершив боротьбу з Польщею за червенські міста.
- Розширив кордони на північному заході приєднавши землі унрофінських племен, чудь, водь, жора та ін.
- Підтримував дружні стосунки з Візантією.
- Підтримував постійні дипломатичні стосунки з Німеччиною.
- Подальший розвиток «шлюбної дипломатії» - укладання вигідних міждержавних союзів через династичні шлюби. Титул « тестя Європи»

РОЗВ'ЯЖІТЬ РЕБУС

□ Ч = СЬ

□ 4 = в 5 = д

ПРОЧИТАЙТЕ НАЗВУ ДОКУМЕНТУ

3. “Руська Правда”

СЛОВНИКОВА РОБОТА

«Руська Правда» – збірник (кодекс) законів з окремих питань цивільного, сімейного, фінансового та кримінального права.

- ▣ **Огнищанин** - головний управитель княжого двору, боярин.
- ▣ **Під'їзний** – збирач оброку данини, для князя.
- ▣ **Тіун** – управитель господарства князя.
- ▣ **Смерд**-селянин, що володів земляним наділом і сплачував князю данину.
- ▣ **Холоп** – селянин, що не мав свого господарства і знаходився в залежності від феодала.

HTH

bd

babich-design

ОЗНАЙОМТЕСЬ З ДОКУМЕНТОМ І ДАЙТЕ ВІДПОВІДЬ НА ПИТАННЯ

« Руська правда »

- « Якщо уб'ють огнищанина навмисне, то вбивця платить за нього 80 гривень....., а за князівського під'їзного ... платить 80 гривень... а за тіуна – 80 гривень, а за смерда або холопа – 5 гривень. А за князівського коня ... 3 гривни, а за коня смерда 2 грн.....

Питання

1. Чиї інтереси захищали ці закони?
2. З чого видно відмінності у становищі різних груп?
3. Чи мало вплив на написання «Руської правди» прийняття християнства Володимиром Великим?

ВИСНОВОК:

Упорядкування законодавства
засвідчили намагання Ярослава
піднести Русь на рівень
найрозвинутіших країн тогочасної
Європи

Проблемне запитання

За всю історію Русі тільки один правитель удостоївся іменування «Мудрий». За які ж діяння так вшанував народ сина князя Володимира - Ярослава?

ВИСЛОВІТЬ СВОЄ СТАВЛЕННЯ ДО ОСОБИ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

- ▣ ***Виокористовуйте при цьому такі неповні речення:***
- ▣ ***Я упевнений у тому ,що....***
- ▣ ***Я добре знаю що....***
- ▣ ***Я переконаний у цьому, тому, що....***

□ Але мудрість Ярослава
Вся була в його ділах,
У державнім будівництві,
Владі, устрою, в судах.

Щоб не нищити народу
І народного майна,
Не хотів він воювати,
Не тягла його війна.

Він прогнав лише поляків,
І, щоб ворог тихшим став,
Він твердиню понад Сяном —
Ярослав свій збудував.

Та ходив на печенігів
І черкесів під Кавказ,
Що на нашу Україну
Нападали раз у раз.

ЗАПОВІТ ЯРОСЛАВА

**«...перед смертю Ярослав
Всіх синів своїх покликав
І з любов'ю проказав:
Вас я діти покидаю йду я в ліпшу сторону,
Але діти пам'ятайте
Мою заповідь одну.
Не сваріться, жийте в згоді: Тільки мир збере усе,
А незгода, наче вітер, все по полю рознесе.
Як не будете всі разом
Йти до спільної мети,
Ви, державу зруйнувавши,**

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

- Опрацювати текст параграфа
- Скласти репортаж - подорож про Київ часів Ярослава.